dannes en blokformet og uadskillelig fysisk enhed i den ovenfor angivne forstand.

4. Bestemmelse 5, B, litra c), skal fortolkes således, at integrerede hybride kredsløb omfatter moduler, som indeholder komponenter af enhver art fremstillet ved halvlederteknik, herunder sådanne som udover komponenter fremstillet ved tynd- eller tykfilmteknik udelukkende består af diskrete komponenter i den ovenfor angivne forstand. De forskellige komponenter i et integreret hybridt kredsløb skal være forenet på en sådan måde, at de under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi.

I sag 122/80

angående en anmodning, som Finanzgericht München i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

ANALOG DEVICES GMBH, München,

mod

1. HAUPTZOLLAMT MÜNCHEN-MITTE,

2. HAUPTZOLLAMT MÜNCHEN-WEST,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af bestemmelse 5, B, til kapitel 85 i den fælles toldtarif (FTT) (forordning nr. 1/72 af 20. december 1971, JO L 1, s. 1),

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. Touffait, dommerne Mackenzie Stuart og U. Everling,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: J. A. Pompe, assisterende justitssekretær

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de indlæg, som er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Sagsfremstilling

1. Sagsøgeren i hovedsagen, firmaet Analog Devices GmbH, indfører fra tredjelande til Forbundsrepublikken Tyskland en række nærmere bestemte elektroniske kredsløb (moduler), som anvendes i automatiske databehandlingsmaskiner og andre elektriske apparater.

Det fremgår af den nationale domstols oplysninger, at disse moduler fremstilles således:

De fleste af modulerne består af en kunststofplade, som på den ene side er forsynet med separat anbragte dioder, transistorer, modstande, kondensatorer og andre aktive og passive komponenter, og som desuden delvis er forsynet med integrerede monolitiske kredsløb og/eller med en keramikplade med et netværk af modstande. Netværket af modstande er trykt på keramikpladen ved hjælp af den såkaldte tykfilmteknik. De integrerede kredsløb er indbygget i en plastickasse (parallelepipedum).

Med henblik på de enkelte komponenters indbyrdes forbindelse og deres forbindelse til modulets stikben er kunststofpladerne forsynet med elektriske ledere på den ene eller på begge sider. Ledningsmønsteret fremstilles ved, at de pågældende dele af pladerne først fuldstændigt overtrækkes med kobber. Derefter bliver den overskydende del ad fotokemisk vej fjernet fra de flader, der ikke skal være ledende, således at ledningsmønsteret står tilbage. Efterfølgende bliver de elektriske kobberledere overtrukket med tin. De enkelte komponenter påloddes ved deres forbindelsesben i hertil bestemte små huller, hvorved de forbindes med tilsvarende ledere.

Ved én slags moduler (type DAC — 10H), består pladen i stedet for kunststof af keramik. Elektriske ledere og modstande er her påført ved tykfilmteknik. Herudover er pladen ligeledes forsynet med separat monteret aktive og passive elementer, som er fastgjort og elektrisk forbundet med de elektriske ledere ved lodning. Modulet indeholder hverken ikke-integrerede halvlederelementer eller integrerede monolitiske kredsløb.

Alle modulerne er beskyttet af en plastickasse, hvorfra kun forbindelsesbenene rager ud. Ved de fleste moduler er det indre af kassen opfyldt med syntetisk harpiks eller med polyurethanskum, der påfyldes gennem et hul i låget. Indføjelsen i kassen sker ved, at der først hældes syntetisk harpiks eller polyurethanskum i kassen, hvorefter printpladen lægges i med forbindelsesbenene opad, låget lægges på og hulrummet fyldes helt ud gennem en åbning i låget. Kasserne til en bestemt type moduler (type ADC 1109) opfyldes imidlertid ikke ved

udstøbning. I disse tilfælde fastgøres pladen i kassen samt dens låg ved limning.

Ifølge det af sagsøgeren oplyste, kan de moduler, hvis kasse ikke er opfyldt, eller denne er opfyldt med polyurethanskum, i påkommende tilfælde repareres ved udskiftning af enkelte beskadigede komponenter. Dette medfører imidlertid, at låget og i de fleste tilfælde tillige kassen går itu. Den beskadigede komponent afloddes og erstattes af en ny komponent. Derefter indsættes pladen i en ny kasse, som forsynes med et nyt låg, og som i givet fald i nødvendigt omfang på ny udfyldes med polyurethanskum.

2. Sagsøgeren i hovedsagen indførte adskillelige partier af disse moduler i årene 1971 til 1973, samt den 2. august 1977 et parti moduler af typen ADC 1109, hvis kasser ikke var opfyldt ved udstøbning. Ved toldklareringen havde toldvæsenet henført modulerne under forskellige positioner. Efter senere undersøgelser besluttede toldvæsenet sig for at henføre de partier, der indførtes i året 1971, under position 85.21 C i den dagældende fælles toldtarif, samt for at henføre de fra den 1. januar 1972 indførte partier under position 85.21 D i den fra denne dato gældende fælles toldtarif, som »elektroniske mikrokredsløb«.

Position 85.21 C i den fælles toldtarif som affattet ved Rådets forordning nr. 1/71 af 12. december 1970 (JO L 1, s. 1), som var gældende i 1971, omfattede

»Transistorer og lignende monterede halvlederkomponenter«.

Rådets forordning nr. 1/72 af 20. december 1971 (JO L 1, s. 1), som trådte i kraft den 1. januar 1972, ændrede ordlyden af position 85.21. Den nye position 85.21 D omfattede

»Dioder, transistorer og lignende halvlederkomponenter; elektroniske mikrokredsløb«.

Ved forordning nr. 1/72 ændredes bestemmelserne til den fælles toldtarifs kapitel 85 ligeledes. Den nye bestemmelse nr. 5 havde følgende ordlyd:

A) ...

B) Ved elektroniske mikrokredsløb i pos. 85.21 forstås:

a) kredsløbsblokke af typerne »fagot«-moduler, støbte moduler, mikromoduler etc., bestående af diskrete, aktive eller både aktive og passive miniaturekomponenter, som er kombineret og indbyrdes forbundet.

b) integrerede monolitiske kredsløb, hvori kredsløbselementerne (dioder, transistorer, modstande, kondensatorer, forbindelsesledninger etc.) hovedsagelig er fremstillet i massen og på overfladen af et halvledermateriale (f.eks. doteret silicium) og udgør en uadskillelig enhed.

c) integrerede hybride kredsløb, hvori passive og aktive elementer — nogle fremstillet ved tynd- eller tykfilmteknik (modstande, kondensatorer, forbindelsesledninger etc.) og andre fremstillet ved halvlederteknik (dioder, transistorer, integrerede monolitiske kredsløb etc.) — er kombineret praktisk taget uadskilleligt på et enkelt isolerende underlag (f.eks. glas

eller keramik). Disse kredsløb kan endvidere indeholde diskrete miniaturekomponenter.

Ved tariferingen af varer, som er nævnt i denne bestemmelse, skal pos. 85.21 foretrækkes for en hvilken som helst anden position i nomenklaturen, som kan omfatte varerne, f.eks. på grundlag af deres funktion.«

I modsætning til toldvæsenet var sagsøgeren i hovedsagen af den opfattelse, at de pågældende varer alt efter deres funktion og anvendelsesformål skulle henføres under følgende positioner:

85.14 »Mikrofoner og stativer dertil; højttalere; elektriske lavfrekvensforstærkere«,

85.22 »Elektriske maskiner og apparater, der ikke henhører under nogen anden position i dette kapitel:

A. ...

B. ...

C. Andre varer«,

eller

84.53 »Automatiske databehandlingsmaskiner og enheder dertil; magnetiske og optiske læsere, maskiner til overførsel af data til databærere i kodet form samt maskiner til bearbejdning af sådanne data, ikke andetsteds tariferet«, henholdsvis før 1. januar 1972 »Hulkortmaskiner (hulkorthullemaskiner, læsere, hulkortsorterermaskiner, tabulatorer, multiplicatorer etc.)«.

For disse positioner svares der en told, som er væsentligt lavere end den, toldvæsenet opkrævede.

3. Sagsøgeren i hovedsagen indgav først administrativ klage over toldvæsenets tarifering og anlagde derpå sag ved Finanzgericht München.

Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at modulerne klart ikke er integrerede kredsløb eller kredsløbsblokke, da modulerne hverken består af diskrete miniaturekomponenter (»Einzelbauelemente«), eller er »fagot«-moduler, støbte moduler eller mikromoduler. De fleste af de pågældende moduler indeholder foruden andre komponenter integrerede monolitiske kredsløb, som imidlertid ifølge tariffens sprogbrug ikke er diskrete komponenter. De i modulerne anvendte komponenter er heller ikke miniaturekomponenter, da de ikke er så små, som det på daværende udviklingstrin var almindeligt ved elektriske apparater, hvor der tilsigtedes størst mulig pladsbesparelse. Det opstillede krav, at kredsløbene skal udgøre en uadskillelig enhed, er for så vidt angår de moduler, hvis kasser ikke er udfyldte eller alene udfyldte med polyurethanskum, heller ikke opfyldt. Kredsløbene udgør alene en uadskillelig enhed, såfremt en afbrydelse af en elektrisk forbindelse eller en udtagelse af en enkeltkomponent fra helheden medfører ødelæggelse af apparatet eller komponenten. Dette er ikke tilfældet for de i sagen omhandlede moduler, idet det er muligt at skille disse ad. I øvrigt er modulerne ikke fremstillet som såkaldte støbte moduler — den eneste fremstillingsmetode som kan komme i betragtning efter bestemmelse 5, B, a), i den fælles toldtarif.

Ifølge toldvæsenet skal moduler, hvis komponenter er påsat en keramikplade (modulerne DAC — 10H), fra et toldtariferingsmæssigt synspunkt anses for integrerede hybride kredsløb, jf. bestemmelse 5, B, c), til kapitel 85 i den fælles toldtarif. De øvrige moduler er kredsløbsblokke. En diskret komponent er enhver komponent, der fremtræder særskilt og som for så vidt angår beskrivelse og salg udgør en uadskillelig enhed med tilslutninger. Den kan bestå af en eller flere kredsløbskomponenter, hvorfor også integrerede monolitiske kredsløb er omfattet heraf. Miniaturisering, jf. bestemmelse 5, B, a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif, betyder formindskelse af gængse komponenter indtil den grænse, ydelsen sætter, hvorved det tekniske udviklingstrin omkring 1970 er afgørende. Støbte moduler er kredsløbsblokke, hvor enkeltkomponenterne indstøbes i et modul, der almindeligvis består af kunstharpiks, og beskytter modulerne mod ydre påvirkning. Simistøbte moduler er blot en særlig form for støbte moduler.

Modulerne af typen DAC — 10H er et integreret hybridt kredsløb, idet de elektriske ledere fremstilles på et keramikunderlag ved tykfilmteknik og forsynes med halvlederkomponenter. Det forhold, at alle halvlederkomponenter er indkapslet, og ved forbindelsesbenene er forbundet med de elektriske ledere ved lodning, udelukker ikke denne tarifering.

4. Da den nationale domstol skønnede, at afgørelsen af sagen afhænger af fortolkningen af bestemmelse 5, B, i den fælles toldtarif (i tariffen som affattet fra og med forordning nr. 1/72), stillede den ved kendelse af 10. april 1980, der registreredes på Domstolens justitskontor den 14. maj 1980, følgende præjudicielle spørgsmål:

»Hvorledes skal udtrykkene under 5, B, i den fælles toldtarifs kapitel 85

1. 'diskrete miniaturekomponenter' (miniaturisierte Einzelbauelemente) (litra a) og c)),

2. 'støbte moduler', 'etc.' og 'som er kombineret . . .' (litra a)) og

3. 'hvori ... elementer — ... andre fremstillet ved halvlederteknik — er kombineret praktisk taget uadskilleligt . . .' (litra c))

fortolkes?«.

5. I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Manfred Beschel, Kommissionen for De europæiske Fællesskabers juridiske tjeneste, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse og har ved kendelse af 15. oktober 1980 i henhold til procesreglementets artikel 95 besluttet at henvise sagen til tredje afdeling.

II — Skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for Domstolen

Kommissionen har indledningsvis bemærket, at der er sket en usædvanlig

stærk teknisk udvikling på området for de elektronikvarer, der er tale om i den foreliggende sag. Den har oplyst, at det navnlig drejer sig om udviklingen af halvlederteknologien, som har medført, at elektronrøret er blevet erstattet af transistoren. Efter at have skitseret den tekniske udvikling, har den understreget, at toldtarifering af disse produkter, hvis egenskaber og ydre karakteristika har gennemgået en meget hurtig udvikling og meget hurtigere ændringer, rejser visse problemer. Problemerne var især store i slutningen af 1960'erne, på hvilket tidspunkt position 85.21 i den fælles toldtarif alene nævnede »transistorer og lignende halvkomponenter« (indtil forordning nr. 1/71). Toldsamarbejdsrådet påtog sig herefter at finde en generel løsning på dette problem. Den af Toldsamarbejdsrådet vedtagne affattelse har været optaget i den fælles toldtarif fra den 1. januar 1972. Ifølge Kommissionen må der endvidere tages hensyn til de Forklarende Bemærkninger til TSR-nomenklaturen, tidligere kaldet Bruxelles-nomenklaturen, som er samtidige med den ovenfor nævnte ændring.

a) Spørgsmålets første del

aa) Den første del af spørgsmålet drejer sig om fortolkningen af udtrykket »diskrete miniaturekomponenter«, som anvendes i bestemmelse 5, B, a) og c). Ifølge Kommissionen betegner udtrykket »miniaturisering« tendensen til at konstruere komponenter så små som muligt, men ikke et produkts konstante og uforanderlige beskaffenhed. Der er tale om en udviklingsproces, som foreløber gradvis, og som er karakteristisk ved, at rør erstattes af transistorer. Miniaturiseringsgraden spiller ingen rolle for afgørelsen af, om man kan tale om en diskret miniaturekomponent. Afgørende for, om de kondensatorer, der har været anvendt til fremstillingen af et kredsløb, i nærmere bestemte tilfælde kan anses for diskrete miniaturekomponenter, er, om komponenterne er konstrueret med henblik på den størst mulige pladsbesparelse inden for grænserne af de tekniske muligheder, der forelå på det tidspunkt, da de blev fremstillet.

Forelæggelseskendelsen rejser endvidere spørgsmålet om, hvorvidt det spiller nogen rolle for fastlæggelsen af begrebet miniaturisering, at komponenterne er påsat med en vis tæthed. Den nationale domstol ønsker at vide, om begrebet »mikrokredsløb«, som forudsætter en vis grad af formindskelse af det samlede system, som giver mulighed for pladsbesparelse, forudsætter, at komponenterne er monteret med en vis tæthed. De Forklarende Bemærkninger til TSR-nomenklaturen nævner, at det er karakteristisk for mikrokredsløb, at de består af elementer, der er »tæt samlede«. Imidlertid angiver bemærkningerne ikke, hvornår elementerne må anses for at være »tæt samlede«. Betingelsen »tæt samlede« er opfyldt, når afstanden svarer til den sædvanlige afstand i moduler af samme art fremstillet på samme tidspunkt. Ifølge Kommissionen var den sædvanlige afstand mellem hullerne i printplader på det tidspunkt, da de i sagen omhandlede indførsler fandt sted, ca. 5 mm, mens den nu er ca. 2,5 mm.

bb) Den del af spørgsmålet, som drejer sig om fortolkningen af ordene »diskret element« (»Einzelbauelement«), jf. bestemmelse 5, B, a), har til formål at gøre det muligt at afgøre, om der faktisk er tale alene om »diskrete« komponenter eller om der tillige er tale om integrerede kredsløb (monolitiske eller hybride). Medens nemlig diskrete komponenter udgør fysiske enheder med en enkelt elektrisk funktion (som transistorer, dioder og modstande) er integrerede komponenter karakteristiske ved at have flere elektriske funktioner, uanset også de udgør en fysisk enhed.

Det af den nationale domstol rejste afgrænsningsproblem forekommer i øvrigt kun for så vidt angår den tyske affattelse af bestemmelse 5, B, a), som ikke udelukker en fortolkning, hvorefter der alene er tale om en fysisk enhed. Den fortolkning må imidlertid forkastes. Dels sondrer bestemmelse 5, B, fra et systematisk synspunkt klart mellem de heraf omfattende integrerede kredsløb (under b) og c)) og ikke-integrerede kredsløb (som er omfattet af a)), og dels indeholder samtlige andre sproglige versioner af bestemmelse 5, B, c), begrebet »diskret« komponent, som fra et sprogligt synspunkt udelukker integrerede kredsløb, idet begrebet netop er anvendt som modsætning til begrebet integreret komponent.

b) Spørgsmålets anden del

Anden del af spørgsmålet drejer sig om fortolkningen af udtrykkene »støbte moduler«, »etc.« og »som er kombineret«, som findes under bestemmelse 5, B, a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif.

aa) Indstøbing af elektroniske kredsløb i en blok har navnlig til formål at beskytte kredsløbets elementer og ledere mod ydre påvirkning. Dette indebærer almindeligvis, at der skabes en uadskillelig fysisk enhed, nemlig en blok, i hvilken de forskellige komponenter er indstøbt. Ifølge de Forklarende Bemærkninger til TSR-nomenklaturen, er støbeblokteknikken karakteriseret ved, at »komponenterne er indstøbt i en blok . . ., der almindeligvis er af plast«. Det fremgår navnlig af den engelske version af bestemmelse 5, B, a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif, som blot taler om »moulded module«, at begrebet »støbeblokteknikken« ikke alene dækker den særlige proces, der kaldes simi-blok teknikken. Det er ifølge Kommissionen tilstrækkeligt til, at man kan tale om støbeblokteknik, at kredsløbets komponenter er indstøbte, uanset hvilken teknik der er anvendt hertil. Af hensyn til retssikkerheden og kontrolmulighederne bør de pågældende produkters objektive kendetegn og egenskaber lægges til grund (dom af 16. 12. 1976 i sag 38/76, *Luma*, Sml., s. 2027). Ifølge Kommissionen kan enhver form for støbemasse, som anvendes til fremstilling af kredsløb i blokform, der udgør en fysisk enhed, være omfattet af støbeblokteknikken.

bb) Udtrykket »etc.«, jf. bestemmelse 5, B, a), omfatter enhver fremstilling af mikrokredsløb, som indebærer fremstilling af et særskilt system bestående af et fysisk uadskilleligt hele. Modsat omfatter bestemmelsen ikke »pastil-plader«, hvis

komponenter let kan adskilles og erstattes af andre.

Det bemærkes imidlertid, at selv i moduler, der er fremstillet som støbte moduler eller på grundlag af en af de øvrige fremstillingsmetoder i bestemmelse 5, B, a), kan visse elementer udskiftes. Under hensyn til de omkostninger og den risiko for ødelæggelse, der er forbundet med denne proces, foretages den kun i særlige tilfælde. Ifølge Kommissionen er denne modultype omfattet af udtrykkene »etc.« og »som er kombineret«, jf. bestemmelse 5, B, a). Vedrørende de moduler, der indføjes i kasser uden støbning, er det den metode, hvorved de indføjes i kassen, som er afgørende for, om man i dette tilfælde kan tale om »lignende typer«. Hvis indføjelsen i en kasse indebærer, at der skabes en permanent fysisk enhed bestående af en kasse og af kredsløbskomponenter, som kun kan adskilles under usædvanlig store omkostninger, kan man tale om »lignende typer« i den i bestemmelse 5, B, a), angivne forstand. Dette vil navnlig være tilfældet, når åbningen af kassen indebærer en risiko for ødelæggelse af selve kredsløbet, eller når de midler, der må tages i anvendelse ved åbningen af kassen og reparationen af denne, ikke står i noget rimeligt forhold til selve kredsløbets værdi.

c) Spørgsmålets tredje del

Spørgsmålets tredje del vedrører udtrykkene »integrerede hybride kredsløb« og »kombineret praktisk taget uadskilleligt . . .« i bestemmelse 5, B, c).

aa) I et integreret hybridt kredsløb er der på bærepladen monteret »blandede« komponenter bestående af aktive og af passive komponenter. De passive komponenter (modstande, kondensatorer, etc.) monteres på bærepladen gennem vakuum-metallisering ved hjælp af en særlig fremgangsmåde, nemlig tyndfilmteknikken, eller tykfilmteknikken, hvilket giver en meget nær sammenføjning af såvel kredsløbets elementer indbyrdes som af kredsløbet og bærepladen. Dette indebærer, at der må anvendes glas, keramik eller et materiale med de samme egenskaber (f.eks. kvarts) som bæreplade. Dette er grunden til, at der i bestemmelse 5, B, c), tales om »isolerende underlag«.

Vedrørende anvendelsen af andre komponenter (transistorer, dioder, etc.) angiver bestemmelse 5, B, c), blot generelt, at disse er »fremstillet ved halvlederteknik«. Denne omfatter såvel »diskrete« komponenter som integrerede monolitiske kredsløb, idet begge er nævnt i parentes med henblik på at definere begrebet »halvlederteknik« i selve bestemmelsen. Til støtte herfor siges det udtrykkeligt i andet punktum i bestemmelse 5, B, c), at integrerede hybride kredsløb kan indeholde »diskrete miniaturekomponenter«. Også i tilfælde af, at der alene anvendes diskrete komponenter, kan man, for så vidt de øvrige betingelser i bestemmelse 5, B, c), er opfyldt, tale om integrerede hybride kredsløb.

bb) Kravet om, at de anvendte komponenter skal være kombineret »praktisk taget uadskilleligt«, rejser ingen problemer for så vidt der er tale om passive komponenter, der er fremstillet ved tyndfilmteknik eller ved tykfilmteknik. Det er nemlig på grund af monteringsteknikken umuligt at adskille komponenten fra bærepladen uden at ødelægge det således frembragte element. Til gengæld fastloddes komponenter fremstillet ved halvlederteknik ganske enkelt på lederba-

nerne. Det følger heraf, at når der ikke er truffet særlige foranstaltninger, kan det udmærket lade sig gøre at adskille disse komponenter fra resten af kredsløbet (ved at fralodde dem) og at udskifte dem med andre. I dette tilfælde kan der ikke være tale om en »praktisk taget uadskillelig« kombination, jf. bestemmelse 5, B, c). Når imidlertid kredsløb af denne type efter pålodningen af halvlederelementer hurtigt nedsænkes i flydende epoxy-harpiks for at dække dem med en beskyttende film, eller for så vidt angår kredsløbsblokke, indstøbes i et modul, må betingelsen i bestemmelse 5, B, c), anses for at være opfyldt. Det er uden betydning, om modulet efterfølgende indføjes i en kasse. Når derimod (det ikke på anden måde beskyttede) modul blot indføjes i en kasse, er det de konkrete omstændigheder, som afgør, om man kan tale om en praktisk taget uadskillelig kombination. Det må undersøges, i hvilket omfang den anvendte proces er egnet til at skabe en fysisk enhed, hvis deling kun er mulig ved anvendelsen af urimeligt store tekniske og/eller økonomiske midler. Denne opfattelse bekræftes af den engelske version af bestemmelse 5, B, c), der har følgende ordlyd: »to all intents and purposes indivisibly«. Det tilkommer den nationale domstol i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om modulet er effektivt forenet i kassen på en sådan måde, at de opstillede toldtariferingsmæssige betingelser gør det muligt at tarifere varen som integreret hybridt kredsløb.

På grundlag af det anførte foreslår Kommissionen Domstolen at besvare de af Finanzgericht München stillede spørgsmål således:

»1. Udtrykket 'diskrete miniaturekomponenter' ('Einzelbauelemente'), jf. bestemmelse 5, B, a) og c), til kapitel 85 i den fælles toldtarif, skal fortolkes således, at de alene omfatter fysiske enheder med én enkelt elektrisk grundfunktion (transistorer, dioder, modstande, etc.). Som 'miniature-' efter den nævnte bestemmelse skal anses diskrete komponenter, som er fremstillet efter principperne i halvlederteknikken, eller som, når henses til de tekniske muligheder på fremstillingstidspunktet, er fremstillet i overensstemmelse med den konstaterede tendens til at gøre elementerne mindre. I øvrigt skal kredsløb fremstillet af sådanne diskrete komponenter for at kunne anses for 'kredsløbsblokke', jf. bestemmelse 5, B, a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif være monteret så tæt, som det var almindeligt på det tidspunkt, da de blev fremstillet, og der skal herved tages hensyn til komponenternes længde og bredde samt deres ledeevne.

2. Udtrykkene 'støbte moduler' og 'som er kombineret' jf. 5, B, a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at de omfatter enhver fremgangsmåde, hvorved mikrokredsløb indføjes i en støbt masse med henblik på at danne en fysisk enhed i blokform. Enhver fremgangsmåde — således som de i bestemmelse 5, B, a), nævnte fremstillingsmåder — hvorved der fremstilles kredsløbsblokke, der danner en fysisk enhed, skal anses for en fremgangsmåde af 'lignende art' efter den nævnte bestemmelse.

3. Bestemmelse 5, B, c), til kapitel 85 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at den både omfatter kredsløb, der i det væsentlige eller udelukkende indeholder diskrete miniaturekomponenter, bortset fra komponenter, der er monteret ved tykfilmteknik eller ved tyndfilmteknik. Aktive og passive komponenter i et integreret hybridt kredsløb er 'kombineret praktisk taget uadskilleligt' i den i bestemmelsen angivne betydning, når samtlige de anvendte komponenter er kombineret med henblik på at danne en fysisk enhed, og det fremgår af konstruktionens samlede opbygning, at det ikke har været hensigten at foretage noget indgreb i denne enhed.«

Sagsøgeren i hovedsagen har under den mundtlige forhandling anført, at begreberne »diskret element« eller »diskret komponent« må opfattes som modsætninger til begrebet »integrerede komponenter«. Førstnævnte begreber dækker alene de komponenter, som består af et enkelt elektronisk element, såsom dioder, transistorer, modstande og kondensatorer, men ikke kredsløb, såsom integrerede monolitiske kredsløb, der har flere elektriske funktioner. »Miniaturebegrebet« forudsætter, at hver enkelt anvendt komponent er mindst en størrelse mindre end den, som var almindelig i den omhandlede periode. Begrebet »støbte moduler«, som ikke stammer fra elektronikfagsproget, omfatter støbningen af en selvstændig blok, men ikke indføjelsen i en plastikkasse, som kan udfyldes med en støbemasse.

III — Mundtlige forhandlinger

Under et uformelt forberedende retsmøde, som fandt sted den 21. maj 1981, og hvori deltog sagsøgeren i hovedsagen ved advokat Schade, München, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Beschel som befuldmægtiget, påhørte Domstolen en teknisk redegørelse af de deltagende parters elektroniksagkyndige, dvs. Ruge, som mødte for sagsøgeren i hovedsagen, og Junghans, som mødte for Kommissionen.

I retsmødet den 16. juni 1981 har sagsøgeren i hovedsagen ved advokat Schade og Kommissionen ved Beschel afgivet mundtlige indlæg.

Under den mundtlige forhandling har *Kommissionen* ændret sit synspunkt i forhold til det skriftlige indlæg, idet den nu gør gældende, at begrebet »diskret komponent« ikke skal defineres på grundlag af funktioner, men på grundlag af konstruktive kendetegn, og at der må være tale om et særskilt element, som udgør en selvstændig fysisk enhed, hvilket også er tilfældet for så vidt angår integrerede kredsløb. Kommissionen foreslår følgelig, at første del af det præjudicielle spørgsmål besvares således, at begrebet »diskrete komponenter« jf. bestemmelse 5, B, a), og c), til kapitel 85 i FTT skal fortolkes således, at det omfatter elektroniske komponenter, der udgør en uadskillelig fysisk enhed.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. oktober 1981.

Præmisser

1 Ved kendelse af 10. april 1980, indgået til Domstolen den 14. maj 1980, har Finanzgericht München i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af bestemmelse 5, B, til kapitel 85 i den fælles toldtarif som affattet ved Rådets forordning nr. 1/72 af 20. december 1971 om ændring af forordning nr. 950/68 om den fælles toldtarif (JO L 1, 1972, s. 1).

2 Spørgsmålet er rejst under en sag mellem virksomheden Analog Devices GmbH og de tyske toldmyndigheder og drejer sig om toldtariferingen af elektroniske kredsløb (moduler), som anvendes i automatiske databehandlingsmaskiner og andre elektroniske apparater. Sagsøgeren i hovedsagen indførte modulerne til Forbundsrepublikken Tyskland i årene 1971-1973 og 1977. Sagsøgeren er af den opfattelse, at modulerne bør henføres under den position, som gælder for den maskine eller det apparat, til hvilke de er beregnet. Toldmyndighederne fandt derimod, at de i 1971 indførte moduler som »transistorer og lignende monterede halvlederkomponenter«, bør tariferes under pos. 85.21 C i den fælles toldtarif som affattet ved Rådets forordning nr. 1/71 af 17. december 1970 om ændring af forordning nr. 950/68 om den fælles toldtarif (JO L 1, 1971, s. 1), og at de efter den 1. januar 1972 indførte moduler som »elektroniske mikrokredsløb« bør henføres under pos. 85.21 D i den fælles toldtarif som affattet ved Rådets nr. 1/72 af 20. december 1971, hvilken position erstattede den tidligere pos. 85.21 C.

3 I bestemmelse 5, B, som indførtes ved forordning nr. 1/72, til kapitel 85 bestemmes:

»A) ...

B) Ved elektroniske mikrokredsløb i pos. 85.21 forstås:

a) kredsløbsblokke af typerne »fagot«-moduler, støbte moduler, mikromoduler etc., bestående af diskrete, aktive eller både aktive og

passive miniaturekomponenter, som er kombineret og indbyrdes forbundet;

b) integrerede monolitiske kredsløb, hvori kredsløbselementerne (dioder, transistorer, modstande, kondensatorer, forbindelsesledninger etc.) hovedsagelig er fremstillet i massen og på overfladen af et halvledermateriale (f.eks. doteret silicium) og udgør en uadskillelig enhed;

c) integrerede hybride kredsløb, hvori passive og aktive elementer — nogle fremstillet ved tynd- eller tykfilmsteknik (modstande, kondensatorer, forbindelsesledninger etc.) og andre fremstillet ved halvlederteknik (dioder, transistorer, integrerede monolitiske kredsløb etc.) — er kombineret praktisk taget uadskilleligt på et enkelt isolerende underlag (f.eks. glas eller keramik). Disse kredsløb kan endvidere indeholde diskrete miniaturekomponenter.

Ved tariferingen af varer, som er nævnt i denne bestemmelse, skal pos. 85.21 foretrækkes for en hvilken som helst anden position i nomenklaturen, som kan omfatte varerne, f.eks. på grundlag af deres funktion.«

4 Da Finanzgericht München fandt, at afgørelsen af hovedsagen afhang af fortolkningen af den ovennævnte bestemmelse, stillede den Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Hvorledes skal udtykkene under 5, B, i den fælles toldtarifs kapitel 85

1. 'diskrete miniaturekomponenter' (miniaturisierte Einzelbauelemente) (litra a) og c)),

2. 'støbte moduler', 'etc.' og 'som er kombineret . . .' (litra a)) og

3. 'hvori . . . elementer — . . . andre fremstillet ved halvlederteknik — er kombineret praktisk taget uadskilleligt . . .' (litra c))

fortolkes?«

Begrebet »diskrete komponenter«

5 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at det af Finanzgericht München stillede spørgsmål i første række drejer sig om, hvorvidt udtrykket »diskrete

komponenter« i litra a), i bestemmelse 5, B, som betegner de grundenheder, hvoraf der kan dannes de elektroniske mikrokredsløb af typen »kredsløbsblokke«, der er beskrevet i bestemmelsen, kun omfatter fysiske enheder, der består af én enkelt elektronisk kredsløbskomponent, eller om udtrykket tillige omfatter kredsløb, der består af flere komponenter og har flere funktioner, herunder integrerede kredsløb.

6 Sagsøgeren i hovedsagen har gjort gældende, at udtrykket alene omfatter komponenter, der består af ét enkelt kredsløbselement og har én enkelt funktion. Sagsøgeren har i denne forbindelse henvist til den pågældende bestemmelses ordlyd og opbygning og til ordlyden af de Forklarende Bemærkninger til Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen.

7 Kommissionen, som i sit skriftlige indlæg havde givet udtryk for samme opfattelse, har under den mundtlige forhandling gjort gældende, at udtrykket »diskrete komponenter« skal fortolkes således, at det omfatter alle elektroniske elementer, som udgør en fysisk enhed, og at det tillige kan omfatte integrerede monolitiske og endog hybride kredsløb.

8 Det bemærkes først, at der i bestemmelse 5, B, sondres mellem tre typer elektroniske mikrokredsløb, nemlig kredsløbsblokke i litra a), integrerede monolitiske kredsløb i litra b), og integrerede hybride kredsløb i litra c). Denne opbygning af bestemmelsen giver i mangel af udtrykkelige oplysninger om det modsatte grund til at antage, at bestemmelsens forfattere ikke har anset mikrokredsløb af den type, som er nævnt under litra b) og litra c), for grundenheder i den type, som er nævnt under litra a).

9 Det bemærkes, at der består en forskel mellem ordlyden af litra a) på den ene side og ordlyden af litra c) på den anden side. Mens i litra a) grundenhederne i kredsløbsblokkene betegnes ved udtrykket »diskrete komponenter« betegnes i litra c) grundenhederne i integrerede hybride kredsløb ved udtrykket »elementer ... fremstillet ved ... halvlederteknik«, og heriblandt

nævnes udtrykkeligt integrerede monolitiske kredsløb. Dette viser, at toldtariffen sondrer mellem det åbenbart snævrere begreb »diskrete komponenter« og det videre begreb »elementer fremstillet ved halvlederteknik«, idet førstnævnte er forbeholdt grundenheder, som kun har én elektrisk funktion, mens sidstnævnte kan omfatte integrerede kredsløb, som forener flere af et elektrisk kredsløbs funktioner.

10 Endvidere er der i de Forklarende Bemærkninger til kapitel 85 i Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen under afsnit F, I 1, som komponenter i kredsløbsblokke af de såkaldte cordwood- eller fagot-typer, opregnet flere elementer, som har én elektrisk funktion, men integrerede monolitiske og hybride kredsløb nævnes ikke. Det anføres endvidere i slutningen af afsnit F, at pos. 85.21 ikke omfatter »kombinationer, som er fremstillet ved at sammensætte et elektronisk mikrokredsløb med andre komponenter eller andre mikrokredsløb af samme eller anden type«, idet sådanne kombinationer i givet fald som dele skal tariferes i den position, hvorunder den pågældende maskine eller det pågældende apparat hører. Disse oplysninger bestyrker den fortolkning, hvorefter integrerede monolitiske og hybride kredsløb ikke kan anses for grundenheder til fremstilling af mikrokredsløb som nævnt i bestemmelse 5, B, a).

11 Imod denne fortolkning kan ikke, således som Kommissionen har gjort, anføres sidste afsnit i bestemmelse 5, B, om, at pos. 85.21 skal foretrækkes for en hvilken som helst anden position i nomenklaturen, som kan omfatte varerne, f.eks. på grundlag af deres funktion. Denne bestemmelse finder nemlig alene anvendelse på »varer, som er nævnt i denne bestemmelse«, og det spørgsmål, som er stillet vedrørende udtrykket »diskrete komponenter« er netop, om de pågældende varer er omfattet af definitionen i bestemmelsens litra a).

12 Det kan ganske vist ikke udelukkes, at den stedfundne tekniske udvikling i den pågældende industrisektor, som sigter mod en bredere anvendelse af integrerede kredsløb som basisenheder ved fremstillingen af visse elektroniske mikrokredsløb, kan begrunde udarbejdelsen af en ny toldmæssig klassifikation. Hvis dette er tilfældet, påhviler det imidlertid de kompetente fælles-

skabsinstitutioner at tage hensyn hertil ved at ændre den fælles toldtarif. I mangel af en sådan ændring kan fortolkningen heraf ikke ændres som følge af den tekniske udvikling.

13 Det stillede spørgsmål bør herefter besvares således, at udtrykket »diskrete ... komponenter« i bestemmelse 5, B, litra a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter fysiske enheder, som udgør ét elektrisk kredsløbselement og har én elektrisk funktion som, f.eks., dioder, transistorer og modstande.

Begrebet »miniature . . .«

14 Det af Finanzgericht München stillede spørgsmål drejer sig i anden række om, hvorledes udtrykket »miniature . . .«, jf. litra a) og litra e), i bestemmelse 5, B, skal forstås.

15 Ifølge sagsøgeren i hovedsagen er miniaturebegrebet kendetegnet ved, at hver anvendt komponent faktisk skal være en størrelse mindre end den, som var gængs på det pågældende tidspunkt.

16 Ifølge Kommissionen skal komponenter, som er fremstillet på grundlag af halvlederteknologien, eller som under hensyn til de tekniske muligheder på fremstillingstidspunktet er fremstillet i overensstemmelse med den herskende tendens til at fremstille komponenter med formindsket størrelse, anses for »miniature . . .«-komponenter i den i nævnte bestemmelse anførte forstand.

17 Hertil bemærkes, at miniaturebegrebet tager sigte på den bestræbelse, som en producent har udfoldet med henblik på at opnå den størst mulige pladsbesparelse ved at formindske størrelsen af de pågældende dele. Da der er tale om diskrete komponenter, som anvendes ved fremstilling af elektroniske mikrokredsløb som nævnt i bestemmelse 5, B, angiver udtrykket, at de forskellige komponenter, såsom dioder, transistorer, kondensatorer, induktorer og modstande m.v., skal være fremstillet i formindsket størrelse.

18 Uanset tendensen til at gennemføre pladsbesparelse er særlig udtalt inden for den del af elektronikteknikken, der som grundlag har halvlederelementer, kan det ikke antages, at et element, blot fordi det er fremstillet ved halvlederteknik, kan anses for et »miniature«-element i bestemmelsens forstand.

19 Det fremgår i øvrigt af udtrykkene elektroniske »mikro«-kredsløb og »kredsløbsblokke«, at bestræbelsen henimod pladsbesparelse ikke alene skal omfatte komponenterne i de pågældende elektroniske kredsløb, men også selve omfanget af kredsløbene, nemlig den tæthed, hvormed komponenterne i kredsløbet er samlet. Dette bekræftes i øvrigt af de Forklarende Bemærkninger til Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen. Det hedder nemlig heri i første sætning i afsnit F til kapitel 85, at udtrykket elektroniske mikrokredsløb omfatter særskilte enheder, som består af »tæt samlede eller direkte fremstillede passive og aktive elementer og/eller komponenter«.

20 I den fælles toldtarif er der hverken fastsat absolutte værdier for diskrete komponenters størrelse eller for den tæthed, hvormed de er samlet. Miniaturebegrebet er et relativt kriterium, som, i hvert fald indirekte, henviser til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på indførselstidspunktet. Anvendelsen af et sådant begreb på et givet tilfælde kan altså afhænge af den tekniske udvikling på området. Det tilkommer den nationale domstol, efter omstændighederne ved hjælp af en sagkyndig, at konstatere det tekniske udviklingstrin på indførselstidspunktet med henblik på at kunne bedømme dette kriterium.

21 Der kan altså ikke gives sagsøgeren i hovedsagen medhold i antagelsen af, at hver enkelt anvendt komponent i modulet faktisk skal være én størrelse mindre end den gennemsnitsstandard, der gælder for produktionen i den pågældende sektor på et givet tidspunkt. Et sådant krav ville i for høj grad begrænse anvendelsesområdet for den pågældende bestemmelse i en sektor, hvor tendensen til formindskelse er særlig hyppig. Med henblik på den pågældende bestemmelse er det tilstrækkeligt, at modulerne såvel med hensyn til størrelse som med hensyn til tætheden er fremstillet i overensstemmelse med den tendens til pladsbesparelse, som kan konstateres i den pågældende industrisektor.

22 Det stillede spørgsmål bør herefter besvares således, at begrebet «miniature ...« i bestemmelse 5, B, skal forstås således, at modulerne under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ved deres fremtrædelsesform viser, at producenten har bestræbt sig på pladsbesparelse ved at anvende små komponenter og ved at samle disse med en vis tæthed.

Begreberne »støbte moduler« og »etc. [lignende typer]«

23 Det af Finanzgericht München stillede spørgsmål drejer sig i tredje række om, hvad der skal forstås ved udtrykkene »støbte moduler« og »etc. [lignende typer]« i litra a), i bestemmelse 5, B.

24 Ifølge sagsøgeren i hovedsagen vedrører udtrykket »støbte moduler« alene moduler fremstillet efter den såkaldte »semi-blok-teknik«, som består i at indstøbe modulets elementer i en selvstændig blok, men ikke i at indsætte dem i en plastickasse fyldt med støbemasse.

25 Ifølge Kommissionen henviser udtrykket til enhver fremgangsmåde, som består i at indsætte de pågældende mikrokredsløb i en støbemasse, således at der fremkommer en blokformet fysisk enhed.

26 I de Forklarende Bemærkninger til Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen hedder det i afsnit F, I, 2, til kapitel 85, at kredsløbsblokke almindeligvis foreligger i form af moduler såsom »støbte moduler, hvori komponenterne er indstøbt i en blok (terning, parallelepipedum, halvkugle etc.), der almindeligvis er af plast«. Denne definition kan finde anvendelse såvel på en teknik, som er karakteriseret ved, at plastmassen ikke alene anvendes som beskyttelsesmateriale, men også som støtteplade for de forskellige dele, som på en teknik, der består i at indstøbe et mikrokredsløb, som allerede er dannet på egen støtteplade, i en beholder, der indeholder plasticmasse. Det fremgår heraf, at begrebet »støbt modul« ikke henviser til en særlig teknik, men

dækker enhver fremgangsmåde, som består i at indføje modulets elementer i en støbt masse og herved fremstille en blokformet fysisk enhed.

27 Ifølge den første sætning i afsnit F i de Forklarende Bemærkninger til Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen, omfatter betegnelsen »elektroniske mikrokredsløb« miniaturekomponenter, »der betragtes som særskilte enheder«. Denne formulering viser, at de pågældende moduler skal udgøre et samlet hele, hvis komponenter ikke er beregnet på adskillelse. Flere af de teknikker, som anvendes til de forskellige modultyper, som nævnes i bestemmelse 5, B, litra a), under betegnelserne »fagot-moduler, støbte moduler, mikromoduler« er i øvrigt kendetegnet ved, at modulernes komponenter som udgangspunkt ikke kan adskilles. Der skal således tages hensyn til denne uadskillelighed både for så vidt angår moduler af typen »støbte moduler« som »lignende moduler« i den pågældende bestemmelses forstand.

28 Dette uadskillelighedskriterium kan imidlertid ikke begrænses til et teknisk kriterium i snæver forstand, idet en adskillelse af komponenterne i de således dannede enheder i de fleste tilfælde teoretisk set er mulig ved bekostelige metoder. For at et modul ikke længere kan anses for en uadskillelig enhed, er det tilstrækkeligt, at en adskillelse af dets komponenter, f.eks. med henblik på reparation, under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien er mulig ved hjælp af metoder, hvis omkostninger ikke står i et urimeligt forhold til modulets værdi.

29 Denne del af spørgsmålet bør herefter besvares således, at begreberne »støbte moduler« og »etc. [lignende typer]« i bestemmelse 5, B, litra a), skal fortolkes således, at de omfatter processer til fremstilling af moduler, som udgør en enhed, hvis komponenter under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, f.eks. med henblik på reparation, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi. Begrebet »støbt modul« omfatter enhver proces, som består i at indføje modulets elementer i en støbt masse på en sådan måde, at der dannes en blokformet og uadskillelig fysisk enhed i den ovenfor angivne forstand.

30 Det af Finanzgericht München stillede spørgsmål drejer sig for det fjerde om, hvad der skal forstås ved udtrykkene »hvori ... elementer — ... andre fremstillet ved halvlederteknik — er kombineret praktisk taget uadskilleligt ...«, jf. litra c), i bestemmelse 5, B, hvori integrerede hybride kredsløb defineres. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at dette spørgsmål for det første drejer sig om, hvorvidt elementer, der indgår i integrerede hybride kredsløb, og som er fremstillet ved halvlederteknik, hovedsagelig skal bestå af ikke-diskrete komponenter, eller om sådanne kredsløb, ved siden af passive komponenter, der er fremstillet ved tyk- eller tyndfilmteknik, også udelukkende kan indeholde diskrete komponenter i den ovenfor angivne forstand.

31 Det integrerede hybride kredsløb som er omfattet af bestemmelsens litra c), er kendetegnet ved, at nogle elementer i mikrokredsløbene er fremstillet ved halvlederteknik. Udtrykket »elementer fremstillet ved halvlederteknik« dækker såvel diskrete komponenter i den ovenfor nævnte forstand som integrerede monolitiske kredsløb. I den pågældende bestemmelse anføres det i øvrigt i sidste sætning i litra c), at visse integrerede hybride kredsløb endvidere kan indeholde diskrete (aktive og/eller passive) miniaturekomponenter, og anvendelsen heraf anerkendes således uden nogen form for begrænsning.

32 Det følger heraf, at bestemmelse 5, B, litra c), omfatter moduler, som indeholder alle former for elementer, der er fremstillet ved halvlederteknik, herunder sådanne, som udover komponenter fremstillet ved tynd- eller tykfilmteknik, udelukkende indeholder diskrete komponenter i den ovenfor angivne forstand.

33 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at det af den nationale domstol stillede spørgsmål videre vedrører spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved kravet om, at de forskellige typer elementer i et integreret hybridt kredsløb skal være kombineret »praktisk taget uadskilleligt«.

34 Ifølge afsnit F, første sætning, i de Forklarende Bemærkninger til kapitel 85 i Toldsamarbejdsrådet-Nomenklaturen skal alle elektroniske mikrokredsløb, der er omfattet af bestemmelsen, »betragtes som særskilte enheder«. Det fremgår heraf, at ordene »kombineret praktisk taget uadskilleligt« i litra c), i lighed med det ovenfor anførte om begreberne »støbte moduler« og »lignende moduler« i litra a), ikke henviser til en særlig teknisk fremgangsmåde ved elektrisk forbindelse eller elementernes påsætning, og ikke henviser til, at det skal være fysisk umuligt at adskille de pågældende elementer. Ved anvendelsen af litra c) er det tilstrækkeligt, at de forskellige komponenter i et integreret hybridt kredsløb er forenet på en sådan måde, at de under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi.

35 De stillede spørgsmål bør herefter besvares således, at bestemmelse 5, B, litra c), skal fortolkes således, at integrerede hybride kredsløb omfatter moduler, som indeholder komponenter af enhver art fremstillet ved halvlederteknik, herunder sådanne, som udover komponenter fremstillet ved tynd- eller tykfilmteknik udelukkende består af diskrete komponenter i den ovenfor angivne forstand. De forskellige komponenter i et integreret hybridt kredsløb skal være forenet på en sådan måde, at de under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi.

Sagens omkostninger

36 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale domstol, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Finanzgericht München ved kendelse af 10. april 1980, for ret:

1. **Udtrykket »diskrete ... komponenter« i bestemmelse 5, B, litra a), til kapitel 85 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det omfatter fysiske enheder, som udgør ét elektrisk kredsløbselement og har én elektrisk funktion som, f.eks. dioder, transistorer og modstande.**

2. **Begrebet »miniature ...« i bestemmelse 5, B, skal forstås således, at modulerne under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet gennem deres fremtrædelsesform viser, at producenten har bestræbt sig på pladsbesparelse ved at anvende små komponenter og ved at samle disse med en vis tæthed.**

3. **Begreberne »støbte moduler« og. »etc. [lignende typer]« i bestemmelse 5, B, litra a), skal fortolkes således, at de omfatter processer til fremstilling af moduler, som udgør en enhed, hvis komponenter under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, f.eks. med henblik på reparation, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi. Begrebet »støbt modul« omfatter enhver proces, som består i at indføje modulets elementer i en støbt masse på en sådan måde, at der dannes en blokformet og uadskillelig fysisk enhed i den ovenfor angivne forstand.**

4. **Bestemmelse 5, B, litra c), skal fortolkes således, at integrerede hybride kredsløb omfatter moduler, som indeholder komponenter af enhver art fremstillet ved halvlederteknik, herunder sådanne som udover komponenter fremstillet ved tynd- eller tykfilmteknik udelukkende består af diskrete komponenter i den ovenfor angivne forstand. De forskellige komponenter i et integreret hybridt kredsløb skal være**

forenet på en sådan måde, at de under hensyn til de gængse tekniske muligheder i elektronikindustrien på importtidspunktet ikke kan adskilles, medmindre der tages metoder i anvendelse, hvis pris ikke står i rimeligt forhold til modulets værdi.

Touffait Mackenzie Stuart Everling

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 19. november 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

A. Touffait
Formand for tredje afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 8. OKTOBER 1981 [1]

Høje Domstol.

1. Denne præjudicielle sag drejer sig om fortolkningen af en række punkter i bestemmelse 5, B, til kapitel 85 i den fælles toldtarif, vedrørende elektroniske mikrokredsløb (kredsløbsblokke og integrerede kredsløb). Bestemmelsen har til formål at lette anvendelsen af tariffens pos. 85.21 D, som omfatter elektroniske mikrokredsløb.

Jeg skal kort sammenfatte sagens faktum.

I tiden 1971 til 1973 og herefter i 1977 indførte virksomheden Analog Devices i München til Forbundsrepublikken Tyskland en række moduler (elektroniske kredsløb), som var beregnet til automatiske databehandlingsanlæg og andre apparater. De tyske toldmyndigheder besluttede efter en fornyet prøvelse af den tarifering, som var foretaget på tidspunktet for de enkelte indførsler, at henføre de i 1971 indførte varer under pos. 85.21 C i den dagældende fælles toldtarif, som vedrørte »transistorer og lignende monterede halvlederkomponenter«, og at henføre de senere impor-

1 — Oversat fra italiensk